

Mausteyrtit



Tekijänoikeus ja vastuuvapauslauseke

Yrttikurssi on Arktiset Aromit ry:n omille kotisivuilleen laatima kurssiaineisto. Kurssi on tarkoitettu opetuskäyttöön ja aineiston käyttö vaatii rekisteröitymisen yhdistyksen extranet -sivuille.

Aineisto on tuotettu Jaana Karjalaisen opinnäytetyönä Oulun seudun ammattikorkeakoulun Luonnonvara-alan yksikössä Suomen yrttialan kehitys -hankkeen toimesta. Hanketta on rahoittanut maa- ja metsätalousministeriö Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän suosituksesta. Aineiston käyttö edellyttää, että tietoja ei muuteta ja Arktiset Aromit ry mainitaan tietojen lähteenä. Tietojen osittainenkin käyttö kaupallisiin tarkoituksiin ilman Arktiset Aromit ry:n kirjallista lupaa on kielletty. Arktiset Aromit ry ei vastaa tiedoissa mahdollisesti esiintyvistä virheistä. Tietojen tulkinta ja niistä tehtävät johtopäätökset ovat käyttäjän omalla vastuulla.



Yrtti-Suomi Suomen yrttialan kehityshanke 2007-2009

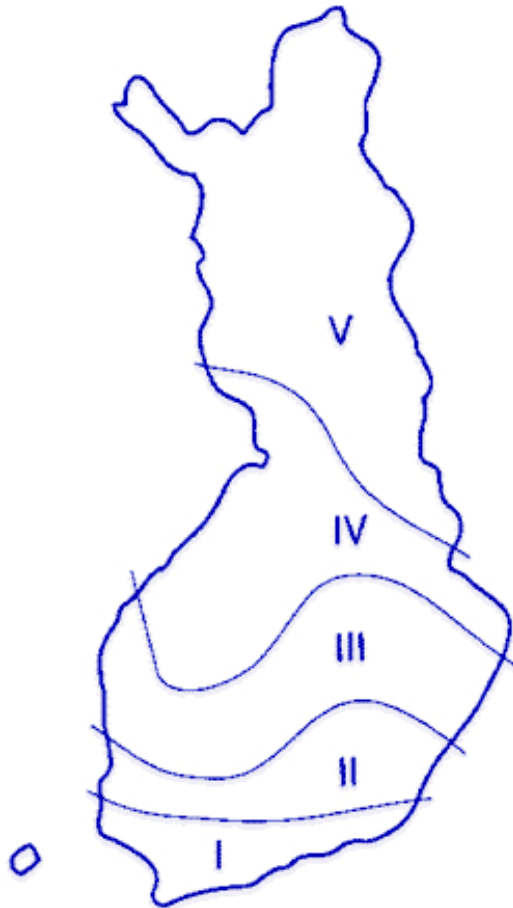




Suomessa viisi viljelyvyöhykettä

- Viljelyvyöhykejako ilmaisee eri rohdos- ja maustekasvien menestymisen tuotannollisessa viljelyssä.
- Eteläisimmillä viljelyvyöhykkeillä viljelymahdollisuuksia on eniten.
- Yrttien osalta viljelyvyöhykejako on esitetty Rohdos- ja maustekasvit kirjan mukaan. (V. Lääperi, 1995).
- Merkittyä viljelyvyöhykettä pohjoisemmassakin kasvit voivat menestyä, tähän vaikuttavat kasvuolosuhteet ja pienilmasto.

Viljelyvyöhykkeet



Kuva:

<http://www.finfood.fi/finfood/ffom.nsf/c7838a096478e812c2256e5c002686f9/322e63d645393b0c4225644a003d48e3?OpenDocument>

Maustekirveli (kirveli)

Anthriscus cerefolium

- **Tuntomerkit:**
Korkeus 30 - 70 cm. Yksivuotinen.
Lehdet hienoliuskaiset, sileät, vaaleanvihreät, eräillä lajikkeilla kähärät tai tummanvihreät. Kukat pienet ja valkoiset.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö.
Puolivarjainen kasvupaikka. Kasvualusta kevyt, ilmava, syvämultainen ja hyvin kosteutta pidättävä. Viileää kestävä ja nopeakasvuinen. Liian lämpimät olot nopeuttavat kukintaa, jolloin lehtisato jää pieneksi. Talvehtii istutettuna mustassa muovissa harson alla viljelyvyöhykkeellä IV asti.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet ja siemenet.
- **Sato ja keruu:** 2 - 3 kertaa/kesä. Pitkin kesää, pääsato ennen kukintaa tai kukinnan alkaessa. Siemensato kerätään, kun siemenet alkavat ruskistua. Korjuu käsin.
- **Säilöntä:** Kuivaus tai pakastus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Liperi (lipstikka, rohtoliperi)

Levisticum officinale

- **Tuntomerkit:** Korkeus 1,5 - 2 m. Monivuotinen ruoho. Jäykkä- ja paksuvartinen sekä kalju. Lehdet toistamiseen parilehtiset ja lehdykät hammaslaitaiset. Kukat pieniä, kellertäviä ja kerrannaissarjoissa.
- **Viljelyedellytykset:**
Siemenkylvö ja juurakoiden jakaminen.
Puolivarjoinen kasvupaikka. Kasvualusta kostea, syvämultainen, kalkkipitoinen ja ravinteikas.
Juuri- ja lehtisatoa varten kasvatettavat kasvit viljellään erikseen. Suhteellisen kylmänkestävä. Talvehtii erittäin hyvin viljelyvyöhykkeillä I - IV.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet ja juuret.
- **Sato ja keruu:** Lehtien 2 - 4 kertaa/kesä.
Korjuu toisesta vuodesta alkaen.
Juuret korjataan syksyllä 1 kerta/kesä.
Korjuu lapiolla tai korjuukoneella.
- **Säilöntä:** Kuivaus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Saksankirveli

Myrrhis odorata

- **Tuntomerkit:** Korkeus 100 - 200 cm. Monivuotinen ruoho. Pehmeäkarvainen ja hyväntuoksuinen. Lehdet 2 - 3 kertaa parilehdykkäiset ja lehdykät sahalaitaiset. Kukat valkoiset.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö tai juurakoiden jakaminen. Kasvupaikka puolivarjainen. Kasvualusta ravinteikas, multava ja kosteutta pidättävä. Ei ole hallanarka. Talvehtii istutettuna mustassa muovissa viljelyvyöhykkeellä IV asti.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet, tuoreet siemenet ja varret.
- **Sato ja keruu:** 2 - 5 kertaa/kesä. Lehtien leikkaus 3 - 4 viikon välein huhti- ja marraskuussa käsin. Siemenet kerätään käsin.
- **Säilöntä:** Kuivaus tai pakastus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Yrtti-iiso (anisiiso, anisiisoppi)

Agastache foeniculum

- **Tuntomerkit:** Korkeus 80 - 100 cm. Monivuotinen ruoho, Suomessa yksivuotisena viljeltävä. Jäykkävartinen ja hyväntuoksuinen. Lehdet hammaslaitaiset ja vastakkaiset. Kukat violetin värisiä ja tiheissä tähkämäisissä latvakukinnoissa.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö. Kasvupaikka valoisa. Kasvualusta kuohkea. Suhteellisen kylmänkestävä. Talvehtii istutettuna mustassa muovissa harson alla viljelyvyöhykkeellä IV asti.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet, nuoret latvukset ja kukat.
- **Sato ja keruu:** 1 - 2 kertaa/kesä. Korjuu täyskukinnan aikaan heinäkuun lopussa ja syyskuussa. 2 - 3 kasvusilmua on jätettävä. Korjuu käsin tai korjuukoneella.
- **Säilöntä:** Kuivaus tai pakastus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Tuoksuampiaisyrtti (ampiaisyrtti)

Dracocephalum moldavica

- **Tuntomerkit:** Korkeus 30 - 60 cm. Yksivuotinen ruoho. Pystykasvuinen, haarova ja hyvätuoksuinen. Lehdet vastakkaiset ja hammaslaitaiset. Siniset tai joskus valkeat kukat tiheissä terttumaisissa latvakukinnoissa.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö tai taimet. Valoisa kasvupaikka. Kasvualusta kuohkea. Suhteellisen kylmänkestävä. Voi istuttaa tai kylvää maan lämpötilan ollessa 7 - 8 °C.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet.
- **Sato ja keruu:** 1 - 2 kertaa/kesä. Kylvöstä kukintaan menee 70 - 80 vrk. Korjuu kun kukkavarren kukat ovat puoliiksi kukkineet ja toinen korjuu syksyllä. Korjuu käsin tai korjuukoneella. Paksut varret jätetään leikkaamatta.
- **Säilöntä:** Kuivaus.



Kuva: Jaana Karjalainen

lisoppi (rohtolisoppi)

Hyssopus officinalis

- **Tuntomerkit:** Korkeus 20 - 60 cm. Monivuotinen. Jäykkävartinen ja alaosistaan puutunut puolipensas. Lehdet pieniä, vastakkaisia ja ehytlaitaisia. Kukkien väri vaihtelee punaisesta sinipunaiseen ja valkoiseen.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö, kasvien jakaminen tai pistokaslisäys. Kasvupaikka valoisa. Kasvualusta melko kuiva, kevyt, ilmava ja kalkkipitoinen. Melko kylmänkestävä. Talvehtii esikasvatettuna viljelyvyöhykkeellä IV asti. Kasvu varmaa viileämpinäkin vuosina.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet, nuoret latvukset ja kukat.
- **Sato ja keruu:** 1 kerta/kesä lehdet ennen kukintaa ja kukat heinä- ja elokuussa täyskukinnan alussa. Siemenet syyskuussa, kun kasvuston alimmatkin siemenet ovat ruskettuneita. Korjuu käsin tai korjuukoneella.
- **Säilöntä:** Kuivaus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Sitruunamelissa

Melissa officinalis

- **Tuntomerkit:** Korkeus 50 - 80 cm. Monivuotinen ruoho. Varret lamoavia tai kohenevia ja niitä on paljon. Lehdet vastakkain, lyhytruotisia, kiiltävän tummanvihreitä, rönsyileviä ja isohampaisia. Kukat pieniä ja valkoisia. Miellyttäväntuoksuinen.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö ja jakaminen. Kasvupaikka valoisa ja lämmin. Kasvualusta kuohkea, runsasravinteinen, kostea savi- tai hiekkamultamaa. Talvehtii istutettuna mustassa muovissa harson alla viljelyvyöhykkeellä III asti.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet ja versot.
- **Sato ja keruu:** 1 - 2 kertaa/kesä. Korjuu heinäkuun alussa ja elokuun lopussa. Jätettävä 15 cm:n sänki ja 2 - 3 lehtiparia. Korjuu käsin tai leikkuukoneella.
- **Säilöntä:** Kuivaus tai pakastus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Mintut

Mentha

Minttulajeja useita. Viljeltynä mm. piparminttu, viherminttu, kähäräminttu, pyöröminttu, japaninrantaminttu ja puolanminttu. Luonnonvaraisia peltominttu ja vesiminttu.

- **Tuntomerkit:** Viljeltävän piparmintun korkeus 30 - 50 cm. Monivuotinen ruoho. Voimakastuoksuinen ja tiheäversoinen. Lehdet ristikkäin vastakkaiset ja sahalaitaiset. Vaaleanpunaiset kukat tiheissä lehtihankaisissa viuhkoissa varren latvassa. Kaksi viljelymuotoa *forma rubescens* ja *forma pallescens*.
- **Viljelyedellytykset:** Rönsyistä lisääminen tai pistokaslisäys. Valoisa kasvupaikka. Kasvualusta puhdas rikkakasveista, multava, kostea ja ravinteikas. Suhteellisen kylmänkestävä ja hyötyy katteesta. Piparminttu talvehtii erittäin hyvin viljelyvyöhykkeillä I - II. Pohjoisessa talvehtiminen on epävarmempaa, mutta viljelyä on Kainuussa asti.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet, nuoret latvukset ja kukat.
- **Sato ja keruu:** I - 2 kertaa/kesä. Pääversojen kukkimisen alkuvaiheessa heinäkuun alussa. Toinen korjuu elo- ja syyskuun vaihteessa. Korjuu käsin tai niittokoneella.
- **Käytössä huomioitava:** Piparmintun pitkäaikaista käyttöä ei suositella kenellekään ja alle 3-vuotiaille ei lainkaan.
- **Säilöntä:** Kuivaus.

Piparminttu *Mentha x piperita*



Viherminttu *Mentha spicata*



Aitokissanminttu (kissanminttu)

Nepeta cataria

- **Tuntomerkit:** Korkeus 60 - 100 cm. Monivuotinen ruoho. Harmahtavakarvainen ja kukat tähkämäisinä kukintoina varren latvoissa, terälehdet valkoiset, teriön alahuulen punaisia täpliä lukuun ottamatta. Tuoksuu mintulta.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö tai taimien esikasvatus. Kasvupaikka puolivarjainen. Kasvualustaksi käyvät kaikki maalajit, mutta ei kovin kosteat. Lannoitus melko runsasta. Talvehtii istutettuna mustassa muovissa harson alla viljelyvyöhykkeellä IV asti.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet.
- **Sato ja keruu:** 1 - 3 kertaa/kesä. Korjuu kesä- ja elokuun loppupuolella korjuukoneella.
- **Säilöntä:** Kuivaus tai pakastus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Maustebasilika

Ocimum basilicum

- **Tuntomerkit:** Korkeus 30 - 50 cm. Yksivuotinen. Varsi runsaslehtinen ja monihaarainen. Lehdet pitkäruotiset puikeat, ehytlaitaiset tai harvahampaiset. Kukat pienet, valkoiset, vaalean- tai purppuranpunaiset kiehkuroissa varren latvassa. Tuoksu miellyttävän aromaattinen.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö. Kasvupaikka valoisa, suojaisa ja lämmin. Kasvualusta humuspitoinen, ilmava, hikevä ja voimakkaasti lannoitettu. Vaatii esikasvatetut taimet. Kylmänarka, istutettuna mustassa muovissa harson alla viljelyvyöhykkeellä II asti.
- **Käytettävät kasvinosat:**
Lehdet, nuoret latvukset ja kukat.
- **Sato ja keruu:** 1 - 2 kertaa/kesä, kun kukintojen alimmat kukat ovat auki. Korjuu käsin viimeistään elokuun puolessa välissä. Jätettävä n. 10 cm:n sänki, jotta tuottaa toisen sadon.
- **Säilöntä:** Kuivaus tai pakastus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Maustemeirami (meirami)

Origanum majorana

- **Tuntomerkit:** Korkeus 20 - 50 cm. Monivuotinen, Suomessa yksivuotisena viljeltävä ruoho. Puolipensas, jonka varret pystyjä, jäykkiä ja monihaaraisia. Lehdet pieniä, soikeita, ehytlaitaisia ja karvaisia. Kukat pieniä, valkoisia ja tiheissä palleromaisissa ryhmissä haarojen latvoissa.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö. Lämmin ja aurinkoinen kasvupaikka. Kasvualusta humuspitoinen ja vettä läpäisevä. Vaatii taimien esikasvatuksen. Talvehtii istutettuna mustassa muovissa harson alla viljelyvyöhykkeellä II asti.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet, nuoret latvukset ja kukat.
- **Sato ja keruu:** 1 - 2 kertaa/kesä. Korjaus elokuun alussa kasvien ollessa täysikokoisia. Korjuu veitsellä ja saksilla.
- **Säilöntä:** Kuivaus tai pakastus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Mäkimeirami (oregano)

Origanum vulgare

- **Tuntomerkit:** Korkeus 25 - 50 cm. Monivuotinen ja voimakaskasvuinen ruoho. Varret pystyjä ja yläosasta haarovia. Lehdet vastakkaisia, pieniä, lyhytruotisia ja melkein ehytlaitaisia. Kukat vaalean lilanpunaisia, joskus valkoisia ja tiheissä latvakukkinnoissa. Kukkien suojuslehdet punaisia.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö. Kasvupaikka valoisa ja lämmin. Kasvualusta kalkkipitoinen ja kuivahko. Suhteellisen kylmänkestävä. Kotimainen kanta *O.v.subsp. vulgare* talvehtii erittäin hyvin I - III viljelyvyöhykkeillä. Talvehtii kaksivuotisena viljeltynä istutettuna mustassa muovissa harson alla viljelyvyöhykkeellä IV asti.
- **Käytettävät kasvinosat:**
Lehdet, nuoret latvukset ja kukat.
- **Sato ja keruu:** 1 - 2 kertaa/kesä. Varret korjataan ennen kukintaa heinäkuun alussa ja toinen elo- ja syyskuun vaihteessa. Korjuu käsin saksilla tai korjuukoneella.
- **Säilöntä:** Kuivaus tai pakastus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Rosmariini

Rosmarinus officinalis

- **Tuntomerkit:** Korkeus 50 - 150 cm. Monivuotinen, Suomessa yksivuotisena kotipuutarhoissa viljeltävä. Puolipensas tai pensas. Varsi puutuva ja monihaarainen. Lehdet vastakkaiset, ruodittomat, talvivihreät, nahkeat, kapean tasasoukansuikeat, päältä tummanvihreät, alta valkokarvaiset ja reunat sisäänpäin kääntyneet. Kukat pienet, vaaleansiniset ja lehtihankaisissa valekiehkuroissa. Voimakas tuoksu.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö tai pistokaslisäys. Vaatii lämpimän ja suojaisan kasvupaikan. Kasvualusta kalkittua hiekkamultamaata. Talvenarka.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet, nuoret latvukset ja kukat.
- **Sato ja keruu:** 1 kerta/kesä. Korjuu käsin leikkaamalla kukinta-aikaan.
- **Käytössä huomioitava:** Rosmariinia ei suositella lapsille, eikä raskaana oleville naisille.
- **Säilöntä:** Kuivaus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Ryytisalvia (maustesalvia, rohtosalvia, salvia)

Salvia officinalis

- **Tuntomerkit:** Korkeus 50 - 80 cm. Monivuotinen, Suomessa yleensä yksivuotisena viljeltävä. Puolipensas, jonka varret jäykkiä, tyvestä puutuneita, nelisärmäisiä ja harmaakarvaisia. Lehdet vastakkaisia, harmaita, ruodillisia ja tasasoukan suikeita. Kukat sinivioletin värisiä ja joskus valkoisia.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö ja pistokaslisäys. Kasvupaikka lämmin, valoisa ja suojaista. Kasvualusta kalkkipitoinen, ravinteikas, syvämultainen ja suhteellisen kuiva. Talvehtii istutettuna mustassa muovissa harson alla viljelyvyöhykkeillä III asti.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet, nuoret latvukset ja kukat.
- **Sato ja keruu:** 1 - 2 kertaa/kesä. Korjuu syyskuussa. Lehdet leikataan käsin tai korjuukoneella.
- **Käytössä huomioitava:** Runsas ja pitkäaikainen käyttö voi aiheuttaa vakavia hermosto- ja ruuansulatushäiriöitä. Ei suositella raskaana oleville tai imettäville naisille eikä myöskään lapsille.
- **Säilöntä:** Kuivaus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Kesäkynteli (kynteli)

Satureja hortensis

- **Tuntomerkit:** Korkeus 25 - 40 cm. Yksivuotinen ruoho. Varret pystyjä ja haaroittuneita. Lehdet pieniä, kapeita, ehytlaitaisia, aluksi vihreitä ja myöhemmin punertavia. Kukat pieniä ja vaalean lilan värisiä.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö. Kasvupaikka valoisa ja nopeasti lämpenevä. Kasvualusta kuohkea, kosteahko ja runsasravinteinen. Siemenet kylvetään keväällä maan lämpötilan ollessa 8 - 10 °C. Nopeakasvuinen. Istutettuna mustassa muovissa harson alla viljelyvyöhykkeellä IV asti.
- **Käytettävät kasvinosat:**
Lehdet, nuoret latvukset ja kukat.
- **Sato ja keruu:** 1 kerta/kesä. Heinä- ja elokuussa täyden kukinnan aikaan. Korjuu käsin tai niittämällä.
- **Säilöntä:** Kuivaus tai pakastus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Kangasajuruoho (ajuruoho)

Thymus serpyllum

- **Tuntomerkit:** Korkeus 10 - 15 cm. Monivuotinen. Matalakasvuinen ja hyväntuoksuinen varpuikasvi. Lehdet pienet, melkein ikivihreät; kukat vaalean purppuranpunaiset ja juuret runsashaaraiset, rönsyilevät. Erittäin monimuotoinen laji.
- **Levinneisyys:** Kasvaa paikoittain Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa asti. Pohjois-Suomessa kasvaa tenonajuruoho (*subsp. tanaensis*) (Kts. <http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=9841&lan=fi>). Ei suositella kerättäväksi luonnosta.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö. Kasvualusta hiekka-, moreeni- tai multamaa. Kylmänkestävä. Talvehtii viljeltynä vain viljelyvyöhykkeellä I.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet.
- **Sato ja keruu:** 1 - 2 kertaa/kesä. Pääsato kukinnan alkaessa. Korjuu käsin.
- **Käytössä huomioitava:** Yliannostus voi aiheuttaa oksennusreaktion.
- **Säilöntä:** Kuivaus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Tarha-ajuruoho (timjami)

Thymus vulgaris

- **Tuntomerkit:** Korkeus 10 - 30 cm. Monivuotinen, Suomessa useimmiten yksivuotisena viljeltävä. Voimakastuoksuinen varpuukasvi. Varret pystyjä, nelisärmäisiä ja karvaisia. Lehdet pieniä, vastakkaisia, ruodittomia ja ehytlaitaisia. Kukat pieniä, punertavia tai valkoisia.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö ja pistokaslisäys. Kasvupaikka valoisa ja nopeasti lämpiävä. Kasvualusta kalkkipitoinen, melko kuiva ja vähäravinteinen. Ei ole hallanarka. Talvehtii istutettuna mustassa muovissa harson alla viljelyvyöhykkeellä IV asti.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet.
- **Sato ja keruu:** 1 - 2 kertaa/kesä. Korjuu syyskuussa veitsellä tai leikkuukoneella.
- **Käytössä huomioitava:** Yliannostus voi aiheuttaa oksennusreaktion.
- **Säilöntä:** Kuivaus.



Kuva: Jaana Karjalainen

Rakuuna

Artemisia dracunculus

- **Tuntomerkit:** Korkeus 70 - 150 cm. Monivuotinen ruoho. Pysty- ja monivartinen, jonka lehdet kapeansuikeat ja yleensä ehytlaitaiset. Kukat pieniä, vihertäviä, kukinnot mykeröinä ja ryhmittyneet terttumaisesti varsien latvoihin. Kaksi viljelymuotoa ranskanrakuuna (pienempi kokoinen) ja venäläinen rakuuna.
- **Viljelyedellytykset:** Ranskalainen rakuuna on viljelyssä vaativampi. Venäläistä rakuunaa voi lisätä siemenistä, mutta ranskalaiselle muodolle suvuton lisäys pistokkaista tai vanhoja kasveja jakamalla on ainoa mahdollisuus. Kasvupaikka valoisa. Kasvualusta ravinteikas, syvämultainen, kalkkipitoinen, ilmava ja tasaisen kostea. Suhteellisen kylmänkestävä. Venäjänrakuuna talvehtii erittäin hyvin viljelyvyöhykkeillä I - IV. Ranskanrakuuna arempi talvituhoille ja talvehtii viljelyvyöhykkeillä I - II. Keski- ja Pohjois-Suomessa kasvusto on suojattava.
- **Käytettävät kasvinosat:** Lehdet, nuoret latvukset ja kukat.
- **Sato ja keruu:** 1 - 2 kertaa/kesä. Korjuu heinäkuussa ja toisen kerran elokuussa. Varret leikataan 15 cm:n sängelle käsin.
- **Käytössä huomioitava:** Siitepöly saattaa aiheuttaa yliherkkyysoireita.
- **Säilöntä:** Kuivaus tai pakastus.

Ranskanrakuuna *Artemisia dracunculus* 'Sativa'



Venäjänrakuuna *Artemisia dracunculus* 'Indora'



Kuvat: Jaana Karjalainen

Tarhakehäkukka

Calendula officinalis

- **Tuntomerkit:** Korkeus 20 - 90 cm. Yksivuotinen kesäkukka. Varret meheviä, haarautuneita; lehdet vihreitä; mykerökukat erivärisiä, yksinkertaisia tai kerrannaisia.
- **Viljelyedellytykset:** Siemenkylvö. Siemenet itävät 8 - 10 °C:ssa. Kasvualusta ravinteikas ja kostea. Suhteellisen kylmänkestävä. Yleisesti viljelty.
- **Käytettävät kasvinosat:** Mykerökukat ja terälehdet.
- **Sato ja keruu:** 2 - 14 kertaa/kesä. Elo- ja syyskuussa. Kukat kerätään käsin.
- **Käytössä huomioitava:** Ei suositella raskauden ja imetyksen aikana naisille estrogeenivaikutustensa vuoksi.
- **Säilöntä:** Kuivaus.



Kuva: Jaana Karjalainen